Sygn. akt: KIO 66/25

WYROK

Warszawa, dnia 5 lutego 2025 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodnicząca:Katarzyna Paprocka
Protokolant: Aldona Karpińska

po rozpoznaniu na rozprawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 8 stycznia 2025 r. przez wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie, Adama Gornowicza Usługi Leśne w Studzienicach oraz K.K. LAS-TRANS w Konarzynach
w postępowaniu prowadzonym przez Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kaliska

orzeka:

1.oddala odwołanie;
2.kosztami postępowania obciąża Odwołujących i:
2.1.zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 15 000 zł 00 gr (słownie: piętnaście tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez Odwołujących tytułem wpisu od odwołania, kwotę 3 600 zł 00 gr (słownie: trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) poniesioną przez Odwołujących tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, kwotę 3 600 zł 00 gr (słownie: trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) poniesioną przez Zamawiającego tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz kwotę 492 zł 00 gr (słownie: czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote zero groszy) poniesioną przez Zamawiającego tytułem dojazdu na rozprawę;
2.2.zasądza od Odwołujących, wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie, Adama Gornowicza prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą A.G. w Studzienicach oraz K.K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą K.K. w Konarzynach na rzecz Zamawiającego, Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kaliska, kwotę 4 092 zł 00 gr (słownie: cztery tysiące dziewięćdziesiąt dwa złote zero groszy) stanowiącą koszty postępowania odwoławczego poniesione przez Zamawiającego z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika oraz dojazdu na rozprawę.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych.

Przewodnicząca:……..

Sygn. akt: KIO 66/25

Uzasadnienie

Zamawiający, Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kalilska prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn. Wykonywanie usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Kaliska w roku 2025. Wewnętrzny identyfikator SA.270.25.2024. Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 14 listopada 2024 r., pod nr: 2024/S 222-694318. Wartość szacunkowa zamówienia przekracza progi unijne.
W dniu 8 stycznia 2024 r. do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęło odwołanie wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie, Adama Gornowicza prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą A.G. w Studzienicach oraz K.K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą K.K. w Konarzynach od czynności i zaniechań Zamawiającego polegających na wyborze oferty najkorzystniejszej wykonawcy A.B. – Usługi Leśne A.B. w pakiecie 1, zaniechania odrzucenia oferty złożonej przez tego wykonawcę, skoro zawiera ona rażąco niską cenę oraz zaniechania dokonania oceny i wyboru oferty Odwołującego, która jest najkorzystniejsza w kryteriach oceny ofert.
Odwołujący zarzucili Zamawiającemu naruszenie następujących przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 1320 ze zm., dalej jako „PZP”), tj.:

1)226 ust. 1 pkt 8 PZP oraz art. 16 pkt 1 PZP w zw. z art. 224 ust. 6 PZP poprzez zaniechanie odrzucenia oferty złożonej przez A.B. – Usługi Leśne A.B. jako zawierającej rażąco niską cenę;

2)art. 17 ust. 2 PZP poprzez dokonanie wyboru oferty, która winna podlegać odrzuceniu jako najkorzystniejszej.

Podnosząc wskazane zarzuty, Odwołujący wnieśli uwzględnienie odwołania i nakazanie Zamawiającemu:

1)unieważnienia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej;

2)nakazanie zamawiającemu dokonania powtórnej oceny ofert, w tym odrzucenia oferty złożonej przez A.B. – Usługi Leśne A.B. jako zawierającej rażąco niską cenę.

Ponadto, Odwołujący wnieśli o zasądzenie od Zamawiającego na rzecz Odwołujących kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według dokumentów przedstawionych na rozprawie..

Jak uzasadnili w odwołaniu, wykonawca A.B. Usługi Leśne w Małym Bukowcu zaoferował rażąco niską cenę, za którą nie jest możliwe rzetelne wykonanie zamówienia. Zdaniem Odwołujących, wykonawca ten nie sprostał wymaganiu rzetelnego wyjaśnienia treści swojej oferty w zakresie wyliczenia ceny, a złożone wyjaśnienia nie potwierdzają, że cena ta została skalkulowana należycie. Podkreślił, że wykonawca A.B. nie doszacował ilości pracowników niezbędnych do wykonania zamówienia. Pomimo, iż w ramach warunków udziału w postępowaniu, dla Pakietu I, Zamawiający wymagał wykazania się dysponowaniem 5 pracownikami i jedną osobą do sprawowania nadzoru, to jednak zdaniem Odwołujących, na potrzeby realizacji zamówienia konieczne jest przeznaczenie minimum 9,5, a optymalnie 11 etatów. Wyjaśnili ten pogląd tym, że w załączniku nr 2.2.1 do SWZ w kolumnie 10, Zamawiający wskazał narozmiar prac wg grup czynności, czynności i lokalizacji dla Pakietu I, z czego wynika, że liczba roboczogodzin pracy pracowników niezbędna do wykonania przedmiotu zamówienia to 15.599,55, zaś założona przez ww. wykonawcę liczba 5 pracowników jest w stanie przepracować – uwzględniając maksymalny wymiar urlopu, w ramach podstawowego wynagrodzenia – 9.040 roboczogodzin. Zdaniem Odwołujących, realna ilość roboczogodzin niezbędna do wykonania przedmiotu zamówienia powinna zostać jeszcze powiększona o czas pracy osób obsługujących maszyny, których ilość w tym samym załączniku została oszacowana na 3.511,98 roboczogodzin, skoro – jak wskazali – pozycje dotyczące pracy sprzętu nie uwzględniają pracy pracownika, zaś pozycje, które zawierają roboczogodziny pracowników, nie dotyczą prac wykonywanych przy użyciu sprzętu (opisanych we właściwych pozycjach kosztorysu). Odwołujący wywodzą stąd, iż całość przedmiotu zamówienia opisana przez Zamawiającego stanowi 19.111,53 roboczogodzin, zaś suma ta nie zawiera wszystkich prac do wykonania, bowiem Zamawiający w załączniku 2.2.1 do SWZ nie kosztorysował w ilości roboczogodzin takich czynności jak: dowóz sadzonek, wycinanie podszytów w dziale melioracje, przygotowanie gleby pługiem aktywnym z pogłębiaczem, jesienne poszukiwania metodą dwóch drzew. Wartość tych prac, oszacowana w formularzu ofertowym przez wykonawcę A.B. wynosi około 58.336zł brutto (VAT 8%,), zaś oszacowanie Zamawiającego 63.556,00 zł. Podsumowując, Odwołujący podnieśli, że niedoszacowanie czasu pracy pracowników i związanych z tym kosztów w ofercie wykonawcy A.B. stanowi prawie 53% całkowitej ilości czasu pracy. Tym samym, biorąc pod uwagę wskazany przez tego wykonawcę koszt miesięczny jednego pracownika, tj. 5.622,00 PLN oraz koszt 600,00 PLN miesięcznie z tytułu premii, całkowity koszt wynagrodzeń, wg powyższych wyliczeń, powinien stanowić wg Odwołujących co najmniej 821.304,00 PLN – jest to o 447.984,00 PLN mniej niż oszacowanie wykonawcy. Dodali, że kwoty tej nie da się pokryć z przewidzianego przez wykonawcę zysku w kwocie 134.443,00 PLN, ani rezerwy dla podwykonawców w kwocie 200.000,00 PLN. Zdaniem Odwołujących, powyższe wskazuje, że wykonawca A.B. dokonał kalkulacji przedmiotu zamówienia w sposób nierzetelny, a złożona przez niego oferta zawiera rażąco niską cenę. W ocenie Odwołujących, również sposób, w jaki wykonawca ten złożył wyjaśnienia – bez odniesienia do poszczególnych pozycji kosztorysu – nie wyczerpuje należytego sposobu wykazania wyliczenia ceny. Odwołujący zakwestionowali sposób wyjaśnień po pierwsze w odniesieniu do wykazania kosztów podwykonawców, na które wykonawca A.B. nie przedłożył żadnych dowodów, nie jest też znany zakres przedmiotu zamówienia objęty usługą podwykonawców. Po drugie, nie przedstawiono żadnych sposobów realizacji zamówienia, które pozwalałyby na zaoszczędzenie lub szybsze wykonanie jakiś czynności, przy użyciu nowoczesnych lub nieznanych nikomu metod. Kolejno, według Odwołujących wykonawca nie wykazał, że koszt leasingu maszyn zostanie pokryty z innych przychodów, bowiem nie wystarczy wyliczenie kosztów pracy sprzętu dla 4 miesięcy ich pracy, skoro wykonawca musi ponosić koszty leasingu przez okres zamówienia tj. 12 miesięcy. Ponadto, Odwołujący podnieśli, iż wykonawca A.B. nie doszacował zużycia paliwa dla pracy sprzętu – wg ich wyliczeń brakuje ok. 1 l/m3, zaś przy uwzględnieniu, że zamówienie obejmuje pozyskanie ok. 8.773 m3 drewna i że cena paliwa wynosi 5,00 PLN/l netto – różnica stanowi brutto 43.163,00 PLN.

W odpowiedzi z dnia 28 stycznia 2025 r. na odwołanie, Zamawiający wniósł o oddalenie odwołania jako bezpodstawnego. Uznał, że z całą pewnością dochował wszelkich zobowiązań przy kontroli ofert jako potencjalnie zawierających rażąco

niskie ceny, zaś złożone wyjaśnienia były wyczerpujące, prawidłowe i obejmowały stosowne dowody. Zauważył, że wszystkie oferty złożone w ramach pakietu nr 1 były niższe od szacowanej wartości zamówienia, co świadczy o tym, że to Zamawiający w sposób zawyżony oszacował wartość zamówienia, co nastąpiło na podstawie cen ofertowych z roku poprzedzającego, a które to w sposób istotny uległy zmianie (zmniejszeniu) w postepowaniach na usługi leśne w roku 2025 r. Podniósł, iż okoliczność ta może stanowić przesłankę odstąpienia od badania rażąco niskiej ceny, jednak dochował należytej staranności i podjął stosowne czynności. Wskazał również na drugi czynnik będący kryterium kontroli pod kątem rażąco niskiej ceny, czyli średnią arytmetyczną cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu. Zgodnie z wyliczeniami Zamawiającego, stanowi ona kwotę 1 582 898,58 zł. Oznacza to, iż oferta złożona przez wykonawcę A.B. odbiega od średniej zaledwie o około 20%. Odnosząc się do zarzutu niedostatecznego wyjaśnienia treści oferty, Zamawiający podniósł, że w ramach warunku udziału w postepowaniu dla pakietu I wymagał cztery do wykonania prac, a nie pięć, tak jak wskazywali Odwołujący. Ponadto, jak wskazał – Odwołujący w swoich obliczeniach dotyczących potrzebnej ilości roboczogodzin opierał się na danych zawartych w załączniku nr 2.2 do SWZ, gdzie wskazany był zakres czynności, oraz szacowana ilość roboczogodzin potrzebna na każdą czynność. Pominął jednak brzmienie rozdziału 3 pkt. 3.14 (strona 11) SWZ, z którego zdaniem Nadleśnictwa Kaliskie wynika, ze danych dotyczących roboczogodzin umieszczonych w ww. załączniku (w zakresie obejmującym „ilość r-b" oraz Katalog Norm Czasu Pracy) w żadnym wypadku nie powinno się traktować jako wiążących, gdyż nie są one częścią SWZ. „jest to jedynie ilość normogodzin użyta do określenia wartości zamówienia, która to (jak zostało wskazane w poprzedniej części pisma), została stanowczo przeszacowana. Wyliczenia zaprezentowane przez Odwołującego są więc wadliwe i nie mają pokrycia w rzeczywistości, a tym samym nie powinny stanowić podstawy oceny wyjaśnień rażąco niskiej ceny Przystępującego oraz wartości cenowej jego oferty. Tym samym już powyższe wskazują, że wszelkie zarzuty Odwołującego i czynione przez niego wyliczenia mające dowodzić słuszności jego twierdzeń są a principio w całości błędne." Zamawiający wskazał również, że nieprawdziwe jest również twierdzenie Odwołujących, jakoby wykonawca w swojej ofercie nie zawarł kosztów prac związanych z dowozem sadzonek, wycinaniem podszytów w dziale melioracji, przygotowaniem gleby pługiem aktywnym z pogłębiaczem oraz jesienne poszukiwania metodą dwóch drzew – prace te wycenione zostały w formie jednostek miary (HA, KMTR, TSZT, SZT) odpowiednio do wykonywanej pracy w formularzu ofertowym w pozycjach nr 9, 19, 25 i 40. Podniósł dodatkowo na marginesie, że są to stawki wyższe niż zaproponowane w ofercie Odwołującego, a różnica na korzyść wykonawcy przejawia się przede wszystkim w stawkach związanych z pozyskiwaniem drewna. W odniesieniu do kosztów podwykonawstwa, Zamawiający interpretuje wyjaśnienia wykonawcy w taki sposób, że planuje on przeznaczyć 200 000 zł na ten cel w ramach rezerwy, na wypadek konieczności zakontraktowania podwykonawców, o czym wykonawca ten na razie nie zdecydował. „Z doświadczenia Zamawiającego, a także z innych prowadzonych przez niego wcześniej postępowań wynika, iż jest to kwota w zupełności wystarczająca." Co do kalkulacji kosztów maszyn, które wykonawca leasinguje, Zamawiający wyjaśnił, że wykonawca oparł się przy swoich wyliczeniach na pkt 7.3 ppkt. 4 lit. a) i b) SWZ, zgodnie z którymi wykonawca może celem wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu wskazywać więcej niż w jednym pakiecie posiadanie jednej sztuki ciągnika zrywkowego oraz jednej sztuki maszyny leśnej typu harwester, a co za tym idzie mógł założyć, że maszyny te będą wykorzystywane również przy pozostałych częściach zamówienia, a tym samym koszt danej maszyny nie będzie niejako „przypisany" tylko i wyłącznie do kosztów wykonania umowy w jednym pakiecie. Odnosząc się do kwestii niedoszacowania zużycia paliwa, Zamawiający zaznaczył, iż wbrew twierdzeniom Odwołujących, podczas kwalifikacji powierzchni przeznaczonych do poszczególnych pakietów „gospodarczych" i „harwesterowych" nie kierował się zasadą dzielenia powierzchni na „lepszą" i „gorszą". Ponadto, wskazał, iż skoro Odwołujący nie dysponują takimi samymi maszynami co wykonawca (pracującymi w takich samych warunkach), to zaprezentowane przez nich raporty nie będą miały w omawianej sprawie żadnego zastosowania. Na koniec, Zamawiający podkreślił również swoje ogromne doświadczenie w prowadzeniu zamówień publicznych związanych z zamówieniami na wykonywanie prac leśnych, a także doświadczenie wykonawcy A.B., który należycie realizował dla Zamawiającego zadania w ramach pięciu umów w latach 2023-2024.

Do postępowania odwoławczego wpłynęło zgłoszenie przystąpienia – po stronie Zamawiającego – przez wykonawcę A.B. Usługi Leśne w Małym Bukowcu z wnioskiem o oddalenie odwołania w całości jako bezprzedmiotowego.

Na rozprawie przed Krajową Izbą Odwoławczą, Odwołujący oraz Zamawiający, w ślad za wnioskami o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, złożyli faktury odpowiednio na kwotę 4.428 zł tytułem wynagrodzenia

pełnomocnika Odwołującego oraz kwoty: 2926,83 zł netto tytułem wynagrodzenia pełnomocnika Zamawiającego oraz kwotę 400 zł netto tytułem dojazdu przez Zamawiającego na rozprawę.

Krajowa Izba Odwoławcza ustaliła i zważyła, co następuje.

Izba stwierdziła, że odwołanie nie zawiera braków formalnych i terminowo został uiszczony wpis od odwołania w wymaganej wysokości. Odwołanie nie podlega również odrzuceniu na podstawie art. 528 PZP.

Izba uznała także, że Odwołujący są uprawnieni do wniesienia odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, bowiem posiadają interes w uzyskaniu zamówienia i mogą ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez Zamawiającego przepisów PZP. Odwołujący są wykonawcami realizującymi usługi objęte przedmiotem zamówienia, którzy złożyli ofertę w postępowaniu w zakresie Pakietu nr 1. Oferta została sklasyfikowana na pozycji drugiej w rankingu ofert. Tym samym, uwzględnienie odwołania i odrzucenie oferty zgłaszającego przystąpienie, wykonawcy A.B. prowadzić może do wyboru oferty Odwołujących jako najkorzystniejszej. Izba ustaliła, że w postępowaniu, dla części 1 wpłynęło pięć ofert, w tym: oferta Odwołujących z ceną brutto 1.612.351,35 zł, oferta wykonawcy Rafała Łuzińskiego Raf-Pol Handel Usługi w Lipinkach z ceną brutto 1.683.720,15 zł oraz oferta wykonawcy A.B. Usługi Leśne w Małym Bukowcu z ceną brutto 1.257.160,32 zł. Kryterium oceny ofert stanowiła cena (100 %). Zgodnie z zawiadomieniem o wyborze oferty najkorzystniejszej z dnia 31 grudnia 2024 r., oferta złożona przez Odwołujących znajduje się na drugim miejscu rankingu ofert pod kątem oceny – z punktacją 77,97 pkt, za najkorzystniejszą została zaś uznana oferta wykonawcy A.B. Usługi Leśne w Małym Bukowcu – z punktacją 100 pkt. W efekcie, w wyniku działań i zaniechań Zamawiającego, Odwołujący może ponieść szkodę, bowiem gdyby odwołanie okazało się zasadne, wówczas oferta Odwołujących mogłaby zostać wybrana jako najkorzystniejsza. Tym samym, spełnione są przesłanki materialnoprawne skorzystania ze środka ochrony prawnej, jakim jest odwołanie, wynikające z art. 505 PZP.

Do niniejszego postępowania odwoławczego – po stronie Zamawiającego – bezskutecznie przystąpił wykonawca Adama Benkowski Usługi Leśne w Małym Bukowcu. Zgodnie z informacją otrzymaną od Zamawiającego, w wykonaniu obowiązku wynikającego z art. 524 PZP, kopia odwołania wniesionego przez Odwołujących została przekazana wykonawcom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia – dnia 9 stycznia 2025 r. za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, tj. platformy e-ProPublico. Zamawiający przedstawił dowód w postaci potwierdzenia przesłania kopii odwołania wykonawcom w tym dniu poprzez ww. platformę, datowany na dzień 9 stycznia 2025 r. Dodatkowo, fakt ten potwierdził sam wykonawca A.B., w treści zgłoszenia przystąpienia datowanego na dzień 9 stycznia 2025 r. Wskazał tam, że: „Przystępujący informację o wniesieniu odwołania do którego składa niniejsze przystąpienie uzyskał w dniu 09.01.2025 r.” Z kolei, zgłoszenie przystąpienia wpłynęło do Izby dnia 14 stycznia 2025 r. drogą nadania pisma przesyłką poleconą. Jak wynika z art. 525 ust. 1 PZP, wykonawca może zgłosić przystąpienie do postępowania odwoławczego w terminie 3 dni od dnia otrzymania kopii odwołania. W związku z powyższym, termin na zgłoszenie przystąpienia – wobec tego, że kopia odwołania została przekazana wykonawcom przez Zamawiającego dnia 9 stycznia – upływał 13 stycznia (biorąc pod uwagę, że upływ terminu 3-dniowego przypadał na niedzielę, a więc dzień ustawowo wolny od pracy, zgodnie z art. 509 ust. 2 PZP, termin upływał dnia następnego po tym dniu, czyli w poniedziałek). Niewątpliwie zatem, zgłoszenie przystąpienia, które wpłynęło do Izby następnego dnia po ostatnim dniu terminu – należy uznać za bezskuteczne, jako spóźnione. Na marginesie należy podkreślić, że w przepisach regulujących postępowanie odwoławcze przed Krajową Izbą Odwoławczą, tj. Dział IX, Rozdział 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, brak jest regulacji analogicznej do przepisu art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z którym: „Oddanie pisma procesowego w polskiej placówce operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo w zagranicznej placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem tego pisma do sądu.” Tym samym, nadanie zgłoszenia przystąpienia przesyłką poleconą przed upływem terminu wniesienia nie zapewnia, że zostanie ono zgłoszone w terminie, o którym mowa w art. 525 ust. 1 PZP.

Odwołujący na posiedzeniu przed Krajową Izbą Odwoławczą wnieśli opozycję przeciwko przystąpieniu do postępowania wykonawcy A.B., podnosząc, iż Odwołujący nie otrzymali kopii przystąpienia. Jako, że Izba stwierdziła bezskuteczność przystąpienia do postępowania ze względów formalnych, opozycja nie podlegała rozpoznaniu. Należy jednak nadmienić, iż w świetle art. 526 ust. 2 PZP, przedmiotem opozycji mogą być twierdzenia odnoszące się do istnienia po stronie przystępującego wykonawcy interesu w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść strony, do której przystąpił. Kwestie na które powołali się Odwołujący, nie mogą być zatem przedmiotem opozycji. Bez względu na powyższe, warto nadmienić, iż fakt doręczenia kopii zgłoszenia przystąpienia odwołującemu, czy też zamawiającemu nie ma znaczenia dla stwierdzenia skuteczności przystąpienia. Regulacje PZP nie wymagają od wykonawcy zgłaszającego przystąpienie zagwarantowania, by strony otrzymały treść przystąpienia. Innymi słowy, przepis art. 526 ust. 2 PZP dla skuteczności przystąpienia nie wymaga „doręczenia” kopii przystąpienia zamawiającemu oraz wykonawcy wnoszącemu odwołanie, lecz jedynie jego „przesłanie” i dołączenie do przystąpienia dowodu przesłania kopii zgłoszenia przystąpienia zamawiającemu oraz wykonawcy wnoszącemu odwołanie.

Przedmiotem zamówienia są usługi z zakresu gospodarki leśnej, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 530) obejmujące prace z zakresu hodowli i ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, ochrony przyrody, pozyskania i zrywki drewna, turystycznego zagospodarowania lasu, gospodarki łąkowo rolnej, zadrzewień oraz nasiennictwa leśnego i szkółkarstwa leśnego, do wykonania na terenie Nadleśnictwa Kaliska w roku 2025. Zakres rzeczowy przedmiotu zamówienia obejmuje sumaryczne ilości prac z zakresu hodowli i ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, ochrony przyrody, pozyskania i zrywki drewna, turystycznego zagospodarowania lasu, gospodarki łąkowo rolnej, zadrzewień oraz nasiennictwa leśnego i szkółkarstwa leśnego wynikające z Załącznika nr 2 do Specyfikacji Warunków Zamówienia (dalej jako: „SWZ"), na który składają się w szczególności: Załącznik nr 2.1. – planowany rozmiar prac, Załącznik nr 2.2. - szczegółowy rozmiar prac według grup czynności, czynności i lokalizacji. Jak wynika z pkt 3.1.3) Rozdziału 3 SWZ, zakresy rzeczowe zestawione w załącznikach wchodzących w skład Załącznika nr 2 mają charakter szacunkowy. Z kolei, standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia określa Załącznik nr 3 do SWZ.

Przedmiot zamówienia został podzielony na części, w tym Pakiet I – leśnictwa: Cis, Cieciorka, Okoniny. Z kolei, prace z zakresu pozyskania i zrywki drewna z wykorzystaniem maszyn specjalistycznych typu harwester i forwarder w leśnictwach: Cis, Cieciorka, Okoniny; Drzewiny, Uroża zostały objęte Pakietem VI. Wykonawca może złożyć ofertę na jeden lub większą ilość Pakietów. Oferta złożona na dany Pakiet musi jednakże obejmować cały zakres prac przewidzianych w SWZ dla tego Pakietu.

W Rozdziale 3 pkt 3.3. SWZ Zamawiający określił zasady ogólne realizacji przedmiotu zamówienia. W szczególności, wykonawca będzie wykonywał przedmiot zamówienia na podstawie pisemnych zleceń przekazywanych przez Przedstawicieli Zamawiającego. Treść Zlecenia określa umowa w sprawie zamówienia publicznego (Załącznik nr 12 do SWZ).

Jak wskazano w Rozdziale 3 pkt 3.4 SWZ, Zamawiający nie zastrzega obowiązku osobistego wykonania przez wykonawcę kluczowych zadań dotyczących przedmiotu zamówienia. Wykonawca może powierzyć realizację elementów (części) przedmiotu zamówienia podwykonawcom. W przypadku zamiaru wykonywania przedmiotu zamówienia z udziałem podwykonawców, wykonawca zobowiązany jest do wskazania w swojej ofercie części zamówienia (zakresów rzeczowych), których wykonanie zamierza powierzyć podwykonawcom, oraz podania nazw ewentualnych podwykonawców, jeżeli są już znani. Wskazanie takie należy umieścić na Ofercie. W przypadku braku wskazania w Ofercie podwykonawstwa wykonawca będzie mógł wprowadzić podwykonawcę wyłącznie na warunkach określonych w umowie.

Zamawiający w Rozdziale 3 pkt 3.14 poinformował, że celem zwiększenia transparentności postępowania w Załączniku nr 2.2. - Szczegółowy rozmiar prac według grup czynności, czynności i lokalizacji, informacyjnie (niewiążąco) w stosunku do części czynności wchodzących w skład opisu przedmiotu zamówienia została zamieszczona kolumna „ilość r-b" obejmująca przyjętą przez Zamawiającego do oszacowania wartości zamówienia ilość normogodzin przypadających na daną czynność, ustaloną zgodnie z Katalogiem Norm Czasu Pracy stosowanym przez Zamawiającego w procesie planowania prac i szacowania wartości zamówienia. Kolumna „ilość r-b" oraz Katalog Norm Czasu Pracy nie stanowią opisu przedmiotu zamówienia. Katalog Norm Czasu Pracy dostępny jest na stronie internetowej https://uslugilesne.lasy.gov.pl. Kalkulując w ofercie ceny jednostkowe dla poszczególnych czynności wchodzących w skład opisu przedmiotu zamówienia wykonawca powinien dokonać ich wyceny z uwzględnieniem: 1) wszystkich okoliczności wynikających z Załącznika nr 2 do SWZ; 2) standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech przedmiotu wynikających z Załącznika nr 3.1. „Opis standardu technologii wykonawstwa prac leśnych" przyjęty decyzją nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 maja 2024 r. „Opisu standardu technologii wykonawstwa prac leśnych" w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych oraz Załącznika nr 3.2. Tabele Parametrów; 3) zasad rozliczeń oraz ryzyk określonych we wzorze umowy stanowiącym Załącznik nr 12 do SWZ. Tak skalkulowane ceny jednostkowe poszczególnych czynności wchodzących w skład opisu przedmiotu zamówienia powinny być podane w Kosztorysie Ofertowym zawartym jest w pkt 2 Formularza Oferty (Załącznik nr 1 do SWZ) i podane dla jednostek miary tam wskazanych

W Rozdziale 4 SWZ, pt. Okres realizacji zamówienia, wskazano, że okres realizacji zamówienia, w którym będą przekazywane przez Zamawiającego Zlecenia wynosi: od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2025 r. Powyższe nie uchybia możliwości wykonywania uprawnień wynikających z umowy (w tym w szczególności zgłaszania gotowości do odbioru i naliczania kar umownych) po terminie końcowym, o którym mowa w zdaniu poprzednim, jak również możliwości przedłużenia okresu realizacji zamówienia w drodze zmiany umowy. Terminy realizacji poszczególnych prac (w każdym z Pakietów) będą określane w Zleceniach sporządzanych przez Przedstawiciela Zamawiającego.

Zgodnie z Rozdziałem 7 opisującym warunki udziału w postępowaniu, w postępowaniu mogą brać udział wykonawcy, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu dotyczące, w zakresie Pakietu 1, wg pkt 7.1. ppkt 4:

–lit. b) warunek ten, w zakresie potencjału technicznego, zostanie uznany za spełniony, jeśli wykonawca wykaże, że

dysponuje lub będzie dysponować co najmniej 1 szt. maszyn leśnych typu harwester, z zastrzeżeniem, że alternatywnie zamiast maszyn leśnych typu harwester wykonawca może wykazać dysponowaniem odpowiednią ilością osób, które ukończyły z wynikiem pozytywnym szkolenie dopuszczające do pracy z pilarką zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu niektórych prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 161, poz. 1141) lub posiadające odpowiadające im uprawnienia wydane na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów albo odpowiadające im uprawnienia wydane w innych Państwach Członkowskich Unii Europejskiej Szczegóły dot. ilości osób posiadających ww. uprawnienia zostały opisane w warunku w pkt 7.1. ppkt 4) lit c) pkt I. lit a) SWZ., oraz co najmniej 1 szt. ciągników przystosowanych do zrywki drewna metodą nasiębierną lub półpodwieszoną;

– lit. c) warunek ten, w zakresie osób skierowanych przez Wykonawcę do realizacji zamówienia, zostanie uznany za spełniony, jeśli wykonawca wykaże, że dysponuje lub będzie dysponować co najmniej 4 osobami, które ukończyły z wynikiem pozytywnym szkolenie dopuszczające do pracy z pilarką zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu niektórych prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 161, poz. 1141) lub posiadające odpowiadające im uprawnienia wydane na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów albo odpowiadające im uprawnienia wydane w innych Państwach Członkowskich Unii Europejskiej lub w przypadku, kiedy wykonawca będzie dysponował maszyną leśną typu harwester: co najmniej 2 osobami, które ukończyły z wynikiem pozytywnym szkolenie dopuszczające do pracy z pilarką zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu niektórych prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 161, poz. 1141) lub posiadające odpowiadające im uprawnienia wydane na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów albo odpowiadające im uprawnienia wydane w innych Państwach Członkowskich Unii Europejskiej, dodatkowo co najmniej 1 osobą nadzoru z wykształceniem leśnym wyższym, leśnym średnim lub posiadającymi dyplom ukończenia studium zawodowego świadczenia usług na rzecz leśnictwa bądź leśnych studiów podyplomowych; co najmniej 1 osobą, która ukończyła szkolenie w zakresie pracy ze środkami chemicznymi zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 maja 2013 roku w sprawie szkoleń w zakresie środków ochrony roślin (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 824) lub posiadające odpowiadające im uprawnienia wydane na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów, które uprawniają do pracy w kontakcie ze środkami ochrony roślin albo odpowiadające im uprawnienia wydane w innych Państwach Członkowskich Unii Europejskiej oraz operatorami uprawnionymi do kierowania harwesterem (jeżeli dotyczy) i ciągnikami zrywkowymi w liczbie odpowiedniej do minimalnej ilości maszyn i ciągników zrywkowych wymaganych przez Zamawiającego.

Jak zastrzeżono w postanowieniach SWZ w Rozdziale 15 dotyczącym sposobu obliczenia ceny, wykonawca zobowiązany jest podać w Formularzu Oferty (Załącznik nr 1 do SWZ) łączną cenę za wszystkie pozycje (prace) przewidziane w Kosztorysie Ofertowym dla Pakietu, na który składa swoją ofertę. Kosztorys Ofertowy zawarty jest w pkt 2 Formularza Oferty (Załącznik nr 1 do SWZ) stanowi jego integralną część. Ceny jednostkowe za poszczególne pozycje (prace) wchodzące w skład Pakietu powinny być podane na Kosztorysie Ofertowym zawartym w pkt 2 Formularza Oferty (Załącznik nr 1 do SWZ). Każda cena jednostkowa musi być tak podana, aby pokrywać wszelkie koszty i ryzyka Wykonawcy związane z realizacją czynności, której dotyczy. Wykonawca nie może kosztów realizacji danej czynności doliczać do kosztów realizacji innych czynności. Cena łączna wynikająca z Kosztorysu Ofertowego za poszczególne pozycje (prace) wchodzące w skład danego Pakietu powinna zostać podana w pkt 1 Formularza Oferty (Załącznik nr 1 do SWZ). Określony w SWZ rzeczowy zakres przedmiotu zamówienia oraz postanowienia wynikające ze wzoru umowy załączonego do SWZ (Załącznik nr 12 do SWZ) stanowią podstawę do obliczenia cen jednostkowych oraz ceny łącznej wynikającej z oferty.

W świetle postanowień Wzoru umowy (Załącznik nr 12 do SWZ), wynagrodzenie przysługujące wykonawcy jest wynagrodzeniem kosztorysowym. Jak stanowi § 11 ust. 3 Wzoru Umowy, wynagrodzenie należne Wykonawcy za wykonanie prac stanowiących przedmiot udzielonych Zleceń obliczane będzie na podstawie ilości odebranych prac, według Cen Jednostkowych, z zastrzeżeniem postanowień dot. Wskaźników Zwiększających oraz Waloryzacji.

Formularz ofertowy do Pakietu 1 stanowi Załącznik nr 1.1. do SWZ. Wg pkt 1 tego Formularza,

„Za wykonanie przedmiotu zamówienia w tym Pakiecie oferujemy następujące wynagrodzenie brutto:", natomiast wg pkt 2: „Wynagrodzenie zaoferowane w pkt 1 powyżej wynika z poniższego Kosztorysu Ofertowego i stanowi sumę wartości całkowitych brutto za poszczególne pozycje (prace) tworzące ten Pakiet." Poniżej, w Formularzu wyodrębnione zostały grupy czynności oraz w ramach tych grup poszczególne czynności, które należało wycenić wskazując cenę jednostkową, a następnie przy przyjęciu szacunkowej miary wskazane w formularzu ilością roboczogodzin, należało podać wartość całkowitą brutto. W pkt 6 Formularza należało wskazać na zakres rzeczowy prac powierzony

podwykonawcom.
Załącznik nr 2.1.1 do SWZ określa Planowany rozmiar prac dla pakietu 1. Z kolei, Załącznik nr 2.2.1 określa Rozmiar prac wg grup czynności, czynności i lokalizacji dla Pakietu 1.
Wykonawca A.B. złożył oferty na cztery Pakiety, tj. Pakiet nr 1, 2, 3 i 4. Dla Pakietu nr 1 zaoferował cenę brutto 1.153.629,00 zł.
Dnia 4 grudnia 2024 r. Zamawiający skierował do wykonawcy A.B. wezwanie, w trybie art. 224 ust. 1 PZP do udzielenia wyjaśnień w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu. W treści wezwania przytoczył jedynie regulację art. 224 ust. 3, ust. 5 i ust. 6 PZP. W odpowiedzi, odnosząc się również do wezwania do wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny w zakresie Pakietu nr 4, oświadczył, że cena wskazana w jego ofertach ma charakter rynkowy, została określona powyżej poziomu kosztów wykonania zamówienia oraz uwzględnia wszelkie warunki i wymagania zamawiającego wyrażone w specyfikacji warunków zamówienia. W zakresie kosztów zatrudnienia podał, że uwzględnił wynagrodzenia w kwotach wynikających z przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Na potwierdzenie powyższego przedłożył listę płac pracowników. Wskazał, że dla Pakietu nr 1 zaplanował przeznaczenie 5 osób do jego realizacji, w tym 3 pilarzy i 2 operatorów maszyn, oraz osobę z nadzoru na ¼ etatu, przez cały 12-miesięczny okres realizacji zamówienia. Wyjaśnił, że osoba z uprawnieniami do stosowania środków chemicznych to jeden z pracowników wyżej wymienionych, których koszty zatrudnienia zostały uwzględnione. Wskazał na kalkulację związanych z tym kosztów, w tym przewidział premie. Podał, że w związku z faktem, że planuje zatrudnić wspomagająco podwykonawców do realizacji części zamówienia przeznaczył na ten cel 200 000 złotych na koszty prac zrealizowanych przez te firmy. „Nasi pracownicy będą mogli być zastąpieni w trakcie realizacji przedmiotu zamówienia przez pracowników podwykonawców, co nie zmienia rozmiaru poniesionych przez nas kosztów.” Wskazał, jaki sprzęt planuje przeznaczyć do realizacji Pakietu nr 1, tj. 1 harwester i 1 forwarder. Podał, że wszystkie maszyny, które zostały zaplanowane do realizacji zamówienia dla pakietu 1 są użytkowane w ramach leasingu i podał jego koszty. Obliczył koszt leasingu z uwzględnieniem wydajności maszyny – przez czas, w którym maszyny będą pracowały, tj. 4 miesiące. Przedstawił kalkulację ceny z uwzględnieniem głównych elementów kosztotwórczych, tj. kosztu pracy, kosztu paliwa oraz kosztu sprzętu będącego w leasingu i jego utrzymania. Na podstawie dokumentacji postępowania przyjął, że pozyskanie będzie miało prawie wyłącznie charakter maszynowy. „Skierowani do pracy pilarze będą wykonywać głównie funkcję pomocniczą dla maszyn a ich udział w pozyskaniu będzie niewielki (pozyskanie wyłącznie ręczne stanowi ok 10% masy drewna do pozyskania.” Oszacował zużycie oleju napędowego i jego koszt. Dołączył faktury obrazujące koszty zakupu paliwa i leasingu maszyn. Wskazał na koszty eksploatacyjne maszyn i pracy pilarzy a także transportu sprzętu, dojazdu pracowników, realizacji pracy w zagospodarowaniu lasu oraz udział w kosztach ogólnych działalności gospodarczej (księgowość, obsługa BHP itp.). „Jednocześnie przewidziana została kwota 40 000 zł na pokrycie kosztów z tytułu niezaplanowanych zdarzeń podczas realizacji niniejszego zamówienia, typu awaria i konieczność naprawy sprzętu.” Przewidział zysk z realizacji zamówienia na poziomie 11% ceny netto. „Jednocześnie pragnę wskazać, iż przewidywany zysk nie jest wartością sztywną. W razie wystąpienia nieprzewidzianych kosztów zysk ten po prostu ulegnie zmniejszeniu. Stanowi dodatkową rezerwę i zabezpieczenie na wypadek niedoszacowania kosztów w którejś z kategorii lub wystąpienia nieprzewidzianych utrudnień w trakcie realizacji zamówienia.” Podkreślił, że posiada 27-letnie doświadczenie w prowadzeniu działalności w zakresie świadczenia usług leśnych.
Dnia 17 grudnia 2024 r. Zamawiający wezwał wykonawcę A.B., w trybie art. 126 ust. 1 PZP, do złożenia podmiotowych środków dowodowych. Wykonawca odpowiedział na wezwanie dnia 21 grudnia 2024 r.
Ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty w ramach Pakietu 1, tj. oferty wykonawcy Usługi Leśne A.B., zostało opublikowane przez Zamawiającego dnia 31 grudnia. W tym samym dniu Zamawiający zawiadomił o powyższym wykonawców ubiegających się o zamówienie.
Izba zaliczyła w poczet akt postępowania:
1)dokumentację przekazaną przez Zamawiającego w postaci elektronicznej, zapisaną na pendrive oraz DVD, która wpłynęła do akt sprawy w dniu 24 stycznia 2025 r., w szczególności:
–Ogłoszenie o zamówieniu,
–SWZ wraz z załącznikami,
–Oferty wykonawców,
–Wezwania do wyjaśnień rażąco niskiej ceny wraz z odpowiedziami wykonawców,
–Wezwanie do złożenia podmiotowych środków dowodowych z dnia 17 grudnia 2024 r. wraz z odpowiedzią,
–Informacja z otwarcia ofert z 29 listopada 2024 r.,
–zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty z dnia 31 grudnia 2024 r.
–protokoły posiedzeń komisji,
–protokół postępowania;
2)dopuszczone przez Izbę, dowody załączone przez Odwołującego do odwołania oraz złożone na rozprawie, na fakty

powołane przez pełnomocnika:

–Raport zużycia paliwa okręg Drzewiny,

–Raport zużycia paliwa okręg Sowi Dół,

–Wydruk ze strony internetowej uslugilesne.lasy.gov.pl dot. Katalogów Norm Czasu Pracy;

3)dopuszczone przez Izbę, dowody złożone na rozprawie przez Zamawiającego, na fakty powołane przez pełnomocnika:

–tabelaryczne zestawienie porównawcze cen ofertowych i jednostkowych wykonawcy A.B. oraz Odwołujących,

–zestawienie cen jednostkowych zaoferowanych przez ww. wykonawców – opracowanie własne Zamawiającego na Formularzu ofertowym (Załącznik nr 1.1. do SWZ).

Biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, poczynione ustalenia faktyczne oraz orzekając w granicach zarzutów zawartych w odwołaniu, Izba zważyła, co następuje.

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Izba stwierdziła, że oferta wykonawcy A.B. nie podlega odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP w zw. z art. 224 ust. 6 PZP, skoro nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu w stosunku do przedmiotu zamówienia, zaś złożone wyjaśnienia uzasadniają podaną w ofercie cenę.

Izba przeanalizowała argumentację stron, zapoznała się z treścią wezwania do udzielenia wyjaśnień oraz udzielonych wyjaśnień wykonawcy A.B., odwołania, jego zarzutów i argumentacji, odpowiedzi na odwołanie oraz dołączonych do nich dowodów i nie stwierdziła naruszenia ww. przepisów. Tym samym uznała, że Zamawiający prawidłowo zaniechał odrzucenia oferty wykonawcy A.B. Usługi Leśne i dokonał wyboru oferty tego wykonawcy, jako najkorzystniejszej i niezawierającej rażąco niskiej ceny. Czynności Zamawiającego w niniejszej sprawie były prawidłowe.

Po pierwsze, Izba stwierdziła, że złożone przez wykonawcę A.B. Usługi Leśne wyjaśnienia, odpowiadają na potrzeby wezwania Zamawiającego. Żadna istotna kwestia, dotycząca wyjaśnienia kalkulacji kosztów wykonania zamówienia zgodnie z wymogami Zamawiającego – nie pozostała niewyjaśniona. W orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej kładzie się nacisk na weryfikację treści wezwania, która determinuje zakres odpowiedzi wykonawcy. Należy zatem dostrzec, że wezwanie z dnia 4 grudnia 2024 r. skierowane przez Zamawiającego do wykonawcy A.B. jest zwięzłe i w zasadzie obejmuje przytoczenie treści art. 224 ust. 1 PZP, stanowiącego jego podstawę prawną oraz dalszych przepisów regulujących tryb badania ofert w zakresie rażąco niskiej ceny. Zamawiający literalnie wymagał od wykonawcy A.B. „udzielenia wyjaśnień, w tym złożenia dowodów, w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych". Nie wskazał na elementy przedmiotu zamówienia, których kalkulację powinien wyjaśnić wykonawca. Kwestię sposobu wyjaśnienia kalkulacji ceny pozostawił wykonawcy. Nie zmienia tego faktu przytoczenie w treści wezwania treści art. 224 ust. 3 PZP, wskazującego na to, czego mogą dotyczyć wyjaśnienia, skoro katalog ten jest przykładowy, a nie obligatoryjny. Tym samym, wykonawca A.B. nie był zobowiązany do objaśnienia określonych aspektów kalkulacji ceny, bowiem Zamawiający tego nie żądał. Jak już wskazano, przyjęte jest, że zakres i sposób udzielenia wyjaśnień przez wykonawcę uzależnia się od treści wezwania, czyli od wymogów wskazanych przez Zamawiającego w wezwaniu. Istotne jest zbadanie, czy wykonawca odpowiedział na wszystkie pytania i zagadnienia wskazane przez Zamawiającego oraz czy odpowiedź ta jest spójna. Przekładając powyższe na stan faktyczny sprawy, należy stwierdzić, że wskazanie przez wykonawcę A.B. w wyjaśnieniach, na sposób kalkulacji podstawowych elementów kosztotwórczych składających się na ofertę, takich jak koszty zatrudnienia, sprzętu, rezerwy na wynagrodzenia podwykonawców oraz koszty paliwa i zysk – było wyczerpujące. Analiza tych elementów wraz z wyjaśnieniami doprowadziła Izbę do wniosku, że są one przekonujące i łącznie składają się na obraz kosztów wykonania zamówienia zgodnie z wymogami Zamawiającego. W efekcie, Izba stwierdziła, że wyjaśnienia są precyzyjne, staranne i spójne. Do wyjaśnień załączone zostały dowody w postaci listy płac oraz faktur.

W szczególności, w odniesieniu do twierdzenia zawartego w odwołaniu, iż wyjaśnienia wykonawcy A.B. w zakresie kosztów podwykonawców są zbyt ogólne i niewyczerpujące, zauważyć należy, że wykonawca ten w swojej ofercie nie wskazał, że zamierza zlecić wykonanie części zamówienia jakimkolwiek podwykonawcom. Zatem, słusznie wskazał Zamawiający, iż kwotę 200.000 zł wskazaną w wyjaśnieniach wykonawcy A.B. należy traktować jako rezerwę. Wykonawca może bowiem zlecić część prac do wykonania dopiero w toku realizacji umowy na zasadach w niej wskazanych. Skoro wykonawca na etapie złożenia oferty nie zamierza wykonać części zamówienia przy udziale podwykonawców, to nie sposób uznać – jak tego chcieli Odwołujący – że w wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny powinien był wskazać na zakres przedmiotu zamówienia, który planuje powierzyć podwykonawcom i przedstawić dowody w postaci zobowiązań osób lub firm w tym zakresie.

Odwołujący nie wskazywali w odwołaniu na inne braki lub niespójności w wyjaśnieniach wykonawcy A.B.. Pozostałe kwestie, na które się powoływali zostały rozpatrzone przez skład orzekający w ramach uzasadnienia zarzutu naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP.

W efekcie, wykonawca A.B., w ocenie Izby należycie wyjaśnił kwestie kalkulacji kosztów zatrudnienia, sprzętu oraz innych elementów kosztotwórczych i potwierdził tym samym fakt ich uwzględnienia w cenie ofertowej. Tym samym,

oferta tego wykonawcy nie mogła podlegać odrzuceniu na podstawie art. 224 ust. 6 PZP. Przepis ten dotyczy bowiem w szczególności sytuacji, w których złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu, tzn. że są niespójne, niewyczerpujące, nie potwierdzają zaoferowanej ceny. W tym aspekcie, Krajowa Izba Odwoławcza bada treść i sposób złożenia wyjaśnień, lecz nie bada zaoferowanej ceny w aspekcie jej rażącego zaniżenia, co wymaga postawienia w odwołaniu zarzutu naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP.

Przechodząc do rozważań w zakresie oceny zarzutu naruszenia przez Zamawiającego art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP, w ocenie Krajowej Izby Odwoławczej, Odwołujący nie wykazali również, by oferta wykonawcy A.B. podlegała odrzuceniu na tej podstawie, jako zawierająca rażąco niską cenę.

Po pierwsze, istotne znacznie w sprawie ma podniesiona przez Zamawiającego kwestia przeszacowania wartości zamówienia, którą Odwołujący bezzasadnie pomijają. Zamawiający wyjaśnił, iż szacując wartość zamówienia opierał się na zestawieniu cen ofertowych z roku poprzedzającego, tj. 2024. Szacując wartość zamówienia na rok 2025 nie zakładał, że aktualne ceny ofertowe mogą okazać się niższe niż w zeszłym roku. Średnia różnica 30% pomiędzy wartością przedmiotowego zamówienia, oszacowaną przez Zamawiającego, a wartością złożonych ofert dowodzi, że Zamawiający przyjął niewłaściwe założenia, które następnie – po złożeniu ofert – skutkowały koniecznością skierowania do wykonawców wezwań do wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny.

Przy czym, Odwołujący podnosili, że ceny ofertowe w 2025 r. są dużo niższe w stosunku do cen z 2024 r. tylko dlatego, że przy obliczaniu ich średniej uwzględniono zaniżone ceny zawarte w ofertach wykonawcy A.B., złożonych na cztery pakiety (pakiet nr 1, 2, 3 i 4) w niniejszym postępowaniu. Niemniej, argument ten nie przekonuje, skoro szacowanie wartości zamówienia w poprzednim 2024 r. również obejmowało wszystkie oferty, bez wyjątku. Rozbieżność między cenami ofertowymi na poszczególne zadania w 2024 r. była duża i wynosiła 65%, zaś w 2025 r. tylko nieco większa – 75%. Obliczając średnią ofert w 2024 r. Zamawiający uwzględniał wszystkie oferty. Nie można zatem uznać, iż to złożone przez wykonawcę A.B. oferty na zamówienie obejmujące 2025 rok spowodowały zaniżenie średniej ofert i przez to sprawiły, że oszacowana przez Zamawiającego wartość zamówienia okazała się za wysoka. Należy bowiem również porównać wartość oszacowania zamówienia w zakresie zadań, na które ww. wykonawca nie złożył oferty, w tym np. pakiet nr 6, w ramach którego różnica pomiędzy wartością zadania oszacowaną przez Zamawiającego a ceną oferty najkorzystniejszej wynosi 38% - nota bene oferta ta została złożona przez Odwołujących (sic!).

Odwołujący nie udowodnili, że oferta wykonawcy A.B. zawiera rażąco niską cenę. Odwołujący nie podołali ciężarowi dowodu. Podkreślić należy, że w każdym postępowaniu kontradyktoryjnym, tak też w postępowaniu przed Krajową Izbą Odwoławczą, obowiązuje rozkład ciężaru dowodu obciążający obowiązkiem dowodzenia tego, kto twierdzi, a nie tego kto zaprzecza (zasada „ei incumbit probatio, qui dicit, non ei, qui negat", art. 535 PZP). Odwołujący nie udowodnili zaś podnoszonych twierdzeń – w ramach ciężaru dowodowego złożyli jedynie wydruk ze strony internetowej Lasów Państwowych dotyczący definicji Katalogów Norm Czasu pracy oraz zdjęcia obrazujące raporty zużycia paliwa sprzętu należącego do Odwołującego, nieznanego rodzaju i marki, a przez to nie wykazujące, że obliczenia wydajności maszyny i kosztów zużycia paliwa wskazane przez wykonawcę A.B. w wyjaśnieniach są niewłaściwe. Tym samym, w istocie Odwołujący wykonawcy nie przedstawili w praktyce żadnych rzeczowych dowodów, które wykazywałyby, że wykonawca A.B. zaoferował w ramach Pakietu nr 1 rażąco niską cenę Wobec tego, Izba uznała, że wskazane w odwołaniu twierdzenia Odwołujących opierają się na ich własnych, subiektywnych założeniach co do sposobu realizacji zamówienia.

W szczególności, wskazując na załącznik nr 2.2.1 do SWZ i opisany tam rozmiar prac wg grup czynności, czynności i lokalizacji dla pakietu 1, Odwołujący obliczyli ilość roboczogodzin niezbędną ich zdaniem do realizacji zamówienia, dodając do tego również prace dodatkowe, które ich zdaniem są konieczne do wykonania. Na tej podstawie uznali, że wykonawca A.B. nie doszacował kosztów wynagrodzeń pracowników, a kwota, o którą powinien powiększyć cenę ofertową to 447.984,00 zł. Jest to zdumiewające stwierdzenie ze strony Odwołujących, skoro różnica w cenie ofertowej Odwołujących i wykonawcy A.B. jest niższa od tej kwoty i wynosi brutto 355.191,03 zł. Już sam ten fakt poddaje w wątpliwość twierdzenia Odwołujących. Co najważniejsze jednak, Odwołujący pominęli, że jak słusznie podniósł Zamawiający, wartości roboczogodzin wskazane w załączniku nr 2.2.1 do SWZ, w świetle Rozdziału 3 pkt 3.14 SWZ, nie stanowią opisu przedmiotu zamówienia, co oznacza że nie są wiążące. Jak również wynika z pkt 3.1.3) Rozdziału 3 SWZ, zakresy rzeczowe zestawione w załącznikach wchodzących w skład Załącznika nr 2 mają charakter szacunkowy. Nadto, Zamawiający poinstruował w SWZ, Rozdział 3 pkt 3.14, że przy kalkulacji cen jednostkowych w ofercie, wykonawca powinien dokonać ich wyceny, m.in. z uwzględnieniem wszystkich okoliczności wynikających z Załącznika nr 2 do SWZ i standardów jakościowych. Oznacza to, że Zamawiający nie narzucił wykonawcom sposobu wyceny cen jednostkowych w ofercie, w tym nie określił limitów roboczogodzin. Co więcej, w ww. miejscu Zamawiający wskazał, że liczby roboczogodzin zostały przyjęte przez Zamawiającego do oszacowania wartości zamówienia. Wartości przyjęte w tych ilościach służyły Zamawiającemu do oszacowania wartości zamówienia i zgodnie z tym, co zostało wykazane przez Zamawiającego, zostały zawyżone. Skoro tak to nie mogą być uznane za realne. Nie ulega wątpliwości, iż w świetle

postanowień SWZ, w tym Rozdziału 3 pkt 3.14 SWZ, wykonawcy przy wycenie cen jednostkowych dla poszczególnych czynności wchodzących w skład opisu przedmiotu zamówienia nie byli związani wskazaną przez Zamawiającego ilością roboczogodzin, tym samym nie było przeciwwskazań, by przyjąć mniejszą ich ilość, obniżając tym samym cenę jednostkową i cenę ofertową. Skoro, nie sposób przyjąć by wskazane przez Zamawiającego w Załączniku nr 2.2. ilości roboczogodzin były minimalne, poniżej których wykonanie zamówienia zgodnie z wymaganiami Zamawiającego nie jest możliwe, to uwzględnienie tych ilości w kalkulacjach Odwołujących, bez udowodnienia, że taki rozmiar prac jest konieczny do uwzględnienia, nie mogło spowodować uznania argumentacji odwołania. Taki wniosek nie wynika ani z dokumentacji postępowania, ani z materiału dowodowego. W związku z tym, w ocenie Izby wykonawcy wspólnie ubiegający się o zamówienie, A.G. oraz K.K. nie wykazali, że realne koszty realizacji zamówienia są wyższe niż przyjął wykonawca A.B.. Już zatem sam fakt, oparcia argumentacji Odwołujących o błędne, zawyżone założenia sprawia, że nie może być ona uznana za przekonującą. Odniesienie kosztów wskazanych w ofercie wykonawcy A.B. do przeszacowanych nierealnych wartości oszacowania realizacji zamówienia – nie pozwala dowieść że cena ta jest rażąco niska. Nie zmienia tego wniosku również treść wydruku ze strony internetowej Lasów Państwowych, przedłożonego jako dowód przez Odwołującego, w świetle którego Katalog Norm Czasu Pracy to zbiór danych informujących o niezbędnym nakładzie czasu pracy na wykonanie zadań roboczych w określonych warunkach technicznych, organizacyjnych i prawnych. Jak wynika z ww. wydruku, katalog taki jest wewnętrznym dokumentem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, a zatem służy Zamawiającemu, a nie wykonawcom.

Odwołujący podnosili, że Pakiet 1, którego dotyczy odwołanie, to pakiet tzw. „gospodarczy", gdzie Zamawiający „wybiera" do wykonania pozycje najgorsze pod względem opłacalności wykonania. Wszystkie „lepsze", a tym samym tańsze pod względem kosztów realizacji, pozycje zakwalifikowane są do części maszynowych (tzw. „harwesterowych"). Powyższemu Zamawiający zaprzeczył. Z kolei, w wyjaśnieniach, wykonawca A.B. wskazał, że na podstawie dokumentacji postępowania przyjął, iż pozyskanie będzie miało prawie wyłącznie charakter maszynowy. Na tej podstawie był w stanie obniżyć ceny jednostkowe. Odwołujący zaś w żaden sposób nie udowodnili swoich twierdzeń, toteż argumentacja ta pozostawała bez wpływu na wynik postępowania odwoławczego.

W efekcie, w ocenie Izby kluczowy jest fakt, że Odwołujący nie wykazali, że przyjęty przez nich nakład czasu pracy jest niezbędnym i minimalnym. Zwłaszcza, że w przypadku Pakietu nr 1 istotne jest – jak wskazywali sami Odwołujący – określenie, które zadania mogą być pozyskaniem maszynowym, tańszym, a które nie. Izba nie była uprawniona do uznania – tak jak tego chcieli Odwołujący – że Pakiet 1 obejmuje wyłącznie albo w przeważającym stopniu zadania o charakterze gospodarczym i nie jest możliwe wykonanie tych zadań przy użyciu maszyn. Nadto, w świetle ww. dokumentacji, przyjęta przez nich liczba roboczogodzin nie jest wiążąca, to nie sposób przyjąć że jest jedyną właściwą, minimalną ilością, jaką należy przyjąć do obliczenia ceny. Na potwierdzenie swych obliczeń Odwołujący nie przedstawili żadnego dowodu, a zatem twierdzenia zawarte w odwołaniu, w szczególności jakoby minimalnie należałoby uwzględnić 11 pracowników dla wykonania przedmiotu zamówienia, Izba uznała za bezpodstawne.

Zupełnie nieudowodnione pozostają również twierdzenia Odwołujących dotyczące kosztów zużycia paliwa dla pracy sprzętu. Odwołujący wskazali na koszty maszyn wykorzystywanych przez nich w tym zakresie. Nie wiadomo jednak, jaki sprzęt został wykorzystany i jaką ma wydajność. Twierdzenia Odwołujących na temat niedoszacowania zużycia paliwa przez wykonawcę A.B. w ilości ok. 1 l/m3, a co za tym idzie wartości brutto 43.163,00 zł należy zatem uznać za hipotetyczną teorię Odwołujących w przedmiocie kalkulacji zużycia paliwa na potrzeby pozyskania drewna w okręgach Drzewiny i Sowi Dół. Zwłaszcza, że okręgi te nie są objęte Pakietem I, tylko Pakietem II i IV zamówienia.

Za bezzasadne, Izba uznała również twierdzenia dotyczące niewłaściwej kalkulacji kosztów wyposażenia przez wykonawcę A.B. – jedynie dla okresu realizacji usługi. W ocenie Izby, na potrzeby realizacji zamówienia wykonawca powinien uwzględniać koszty ponoszone w związku z tym zamówieniem, a nie wszelkie koszty, które pokrywa w okresie wykonywania zamówienia. Tym samym, wykonawca nie jest zobowiązany do uwzględnienia w cenie, kosztów maszyn leasingowanych, w zakresie wykraczającym poza ich wykorzystanie na potrzeby zamówienia. W szczególności, nie jest zobowiązany do uwzględnienia kosztów najmu czy leasingu maszyn w okresie, w którym z nich nie korzysta na potrzeby zamówienia, skoro w tym czasie może je wykorzystać w inny sposób, np. na potrzeby realizacji innego zamówienia. Przy czym wykonawca A.B. nie był zobowiązany do wykazania Zamawiającemu, że koszty maszyn w okresie, w którym nie będzie ich wykorzystywał na potrzeby realizacji zamówienia zostaną pokryte z innych źródeł, skoro przedmiotem wyjaśnień w trybie art. 224 ust. 1 PZP ma być możliwość wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia, a nie generalnie rentowność przedsiębiorstwa wykonawcy.

Na rozprawie, Odwołujący podnosili dodatkowe kwestie mające uzasadniać zarzuty odwołania, które Izba uznała za spóźnione, jako niepodniesione w odwołaniu. Zgodnie z art. 555 PZP, Izba nie może orzekać co do zarzutów, które nie były zawarte w odwołaniu. Dotyczy to w szczególności twierdzeń faktycznych odwołania. W szczególności, Izba uznała za spóźnione podniesione na rozprawie twierdzenia, że wykonawca A.B. zaniżył dziesięciokrotnie wartość poz. 34 w Formularzu ofertowym (Załącznik nr 1.1. do SWZ) dotyczące indywidualnego zabezpieczenia siatką w stawce 800 zł,

podczas gdy w roku poprzednim Odwołujący wykonywali przedmiotowe zadanie wg stawki 5.000 zł. Twierdzenia te nie zostały również w żaden sposób podparte materiałem dowodowym.

Podsumowując, Odwołujący nie dowiedli swoich twierdzeń, zaś dla możliwości uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP nie wystarczy jedynie poddać w wątpliwość wyjaśnień wykonawcy, którego oferta jest kwestionowana.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 552 ust. 1, art. 553 i art. 554 ust. 1 pkt 1 PZP, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku postępowania - na podstawie 557 PZP oraz w oparciu o przepisy 1 i pkt 2 lit. a) i b) w zw. z 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobieraniu wpisu od odwołania (Dz. U. poz. 2437 ze zm.).

Przewodnicząca: ……..